

به نام خداوند جان و خرد

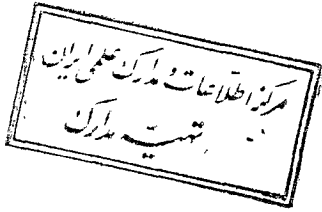
کزین برتر اندیش برنگذرد

به نام ایزد یکتا

تقدیم به مادر، پدر، خواهران و برادرانم،
به پاس کوشش با وفدا کار بهیاستان،
به نشانه قدر وانی و قدر شناسی از شما عزیزان،
نه از آن رو که جبران کننده محبت هایمان باشد.

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده حقوق

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
حقوق بین الملل

موضوع:

حاکمیت دولت در دریای سرزمینی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر بیگ زاده

اساتید مشاور:

جناب آقای دکتر فلسفی
جناب آقای دکتر امیرارجمند

نگارش:

فرهاد طلائی

سال تحصیلی: ۱۳۷۱-۱۳۷۰

۱۷۴۷۳

با سپاس از راهنمائی‌های آقایان:

دکتر بیگ‌زاده، دکتر فلسفی و دکتر امیر ارجمند و

کلیه کسانی که اینجانب را در نگارش این رساله

یاری نمودند.

(یک)

فهرست موضوعی

صفحه	عنوان
	مقدمه
	بخش شاول : مبنای تاریخی، تعریف و ماهیت حقوقی
۱-۴۹	دریای سرزمینی .
۱-۹	فصل اول : مبنای تاریخی و تعریف دریای سرزمینی .
۱-۴	مبحث اول : مبنای تاریخی دریای سرزمینی .
۵-۹	مبحث دوم : تعریف دریای سرزمینی .
۱۰-۱۳	مبحث سوم : دریای سرزمینی و قوانین ایران .
۱۴-۴۹	فصل دوم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی .
۱۹-۳۳	مبحث اول : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در دکترین .
	گفتار اول : نظریه های مبتنی بر وابستگی دریای سرزمینی
۲۰	به سرزمین اصلی دولت ساحلی .
۲۰	الف - نظریه مالکیت کشور ساحلی .
۲۳	ب - نظریه حاکمیت کشور ساحلی .
	گفتار دوم : نظریه های مبتنی بر وابستگی دریای سرزمینی
۲۶	به دریای آزاد .
۲۷	الف - نظریه حق بقای (میانیت) دولت ساحلی .
۲۸	ب - نظریه حقوق ارتفاعی ساحلی .
۳۱	ج - نظریه قلمرو عمومی بین المللی .
	د - نتایج حاصل از پذیرش دو نظریه حقوق ارتفاعی
۳۲	ساحلی و قلمرو عمومی بین المللی .

(دو)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳۴-۳۸	مبحث دوم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در نظرات محاكم داوری و رویه دولتها .
۳۴	گفتار اول : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در نظرات محاكم داوری .
۳۶	گفتار دوم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در رویه دولتها .
۳۹-۴۵	مبحث سوم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در متون تهیه شده و قواعد قراردادی .
۳۹	گفتار اول : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در متون تهیه شده پیش از کنوانسیون ۱۹۵۸ ژنو .
۴۳	گفتار دوم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی در قواعد قراردادی کنوانسیون ۱۹۵۸ ژنو راجع به دریای سرزمینی و منطقه مجاوز و کنوانسیون ۱۹۸۲ مونته گوبی راجع به حقوق دریاها .
۴۶-۴۹	مبحث چهارم : ماهیت حقوقی دریای سرزمینی از نظر ایران .
۵۰-۲۵۵	بخش دوم : وسعت دریای سرزمینی .
۵۰-۱۲۵	فصل اول : خطوط مبدا .
۵۰-۵۱	مبحث اول : تعریف خط مبدا .
۵۲-۷۱	مبحث دوم : خطوط مبدا عادی و مستقیم .
۵۲	گفتار اول : خط مبدا عادی .

(سه)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵۵	گفتار دوم : خطوط مبداء مستقیم .
۷۲-۱۱۷	مبحث سوم : کاربرد خطوط مبداء برای شرایط متفاوت جغرافیائی .
۷۲	گفتار اول : دهانه رودخانه ها .
۷۳	گفتار دوم : دلتاها .
۷۴	گفتار سوم : تاء سیسات بندری .
۷۵	گفتار چهارم : آبسنگها و جزایر دارای حواشی صخره ای .
۷۶	گفتار پنجم : جزایر و برآمدگی های جزری .
۷۶	الف - جزایر .
۸۰	ب - برآمدگی های جزری .
۸۳	گفتار ششم : خلیج های کوچک (خورها) .
۸۳	الف - خلیج های کوچک واقع شده در ساحل یک کشور ساحلی .
۸۵	۱- قواعد عرفی مربوط به خلیج کوچک .
۹۲	۲- قواعد قراردادی مربوط به خلیج کوچک .
۱۰۴	ب - خلیج های کوچک واقع شده در سواحل چند کشور ساحلی .
۱۰۷	ج - خلیج های تاریخی .
۱۱۱	گفتار هفتم : مجمع الجزایرها .
۱۱۸-۱۲۵	مبحث چهارم : خطوط مبداء به کار رفته از سوی ایران .
۱۲۶-۲۳۲	فصل دوم : عرض دریای سرزمینی .

(چهار)

فهرست موضوعی

صفحه	عنوان
	مبحث اول : عقاید و وقایع حقوقی مختلف در خصوص عرض دریای سرزمینی تا پیش از کنفرانس ۱۹۳۰ لاهه .
۱۲۶ - ۱۳۶	مبحث دوم : تلاش برای بی ثمر برای حل یک معضل جامعه بین المللی : عدم تعیین عرض دریای سرزمینی .
۱۳۷ - ۱۵۷	گفتار اول : کنفرانس تدوین ۱۹۳۰ لاهه .
۱۳۷	گفتار دوم : کنفرانس ۱۹۵۸ ژنو .
۱۴۲	گفتار سوم : کنفرانس ۱۹۶۰ ژنو .
۱۵۱	مبحث سوم : تحولات مربوط به عرض دریای سرزمینی پس از شکست کنفرانس های ۱۹۵۸ و ۱۹۶۰ ژنو .
۱۵۸ - ۱۸۲	گفتار اول : تداوم حرکت های استعمار زدائی و پیدایش کشور های نوظهور .
۱۵۸	گفتار دوم : ادعا ها و رویه کشورها در خصوص عرض دریای سرزمینی و بروز اختلاف میان آنها .
۱۶۴	الف - ادعا ها و رویه کشورها در خصوص عرض دریای سرزمینی .
۱۶۴	ب - بروز اختلاف میان دولت ها در نتیجه گسترش حاکمیت بردر یای سرزمینی .
۱۷۰	۱- شرح قضیه صلاحیت ما هیگیری .
۱۷۱	۲- نظردیوان بین المللی دادگستری در قضیه صلاحیت ما هیگیری .
۱۷۴	ما هیگیری .

(پنج)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۸۰	گفتار سوم : پیدایش عرف انقلابی .
	مبحث چهارم : تلاشی شمربخش درخصوص حل یک معضل جامعه
۱۸۳ - ۱۹۶	بین المللی : تعیین عرض دریای سرزمینی .
	گفتار اول : سومین کنفرانس حقوق دریاها و کنوانسیون
۱۸۳	۱۹۸۲ حقوق دریاها .
۱۸۴	الف - سومین کنفرانس حقوق دریاها .
۱۹۱	ب - کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها .
	گفتار دوم : علل پذیرش عرض ۱۲ مایل برای عرض دریای
۱۹۱	سرزمینی .
۱۹۲	الف - علل پذیرش عرض ۱۲ مایل از سوی کشورهای جهان سوم .
۱۹۴	ب - علل پذیرش عرض ۱۲ مایل از سوی کشورهای توسعه یافته .
	مبحث پنجم : بررسی تحولات پس از تدوین کنوانسیون
۱۹۷ - ۲۱۴	۱۹۸۲ حقوق دریاها .
	گفتار اول : بررسی واقعه خلیج سیرت میان ایالات متحده
۱۹۷	آمریکا و لیبی (سالهای ۱۹۸۱ و ۱۹۸۶) .
	گفتار دوم : بررسی واقعه دریای سیاه میان ایالات متحده
	آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی در دریای سیاه
۲۱۰	(سال ۱۹۸۶) .
	مبحث ششم : بررسی وضعیت کنونی عرض دریای سرزمینی در
۲۱۵ - ۲۲۵	رویه دولتها .

(شش)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲۲۶ - ۲۳۲	مبحث هفتم : ایران و عرض دریای سرزمینی . گفتار اول : بررسی مواضع و نظرات ایران در کنفرانسهای اول، دوم و سوم حقوق دریاها در خصوص عرض
۲۲۶	دریای سرزمینی . گفتار دوم : بررسی قوانین ایران در خصوص عرض دریای
۲۳۰	سرزمینی .
۲۳۳ - ۲۵۵	فصل سوم : تعیین حدود دریای سرزمینی . مبحث اول : توضیح مفهوم دو اصطلاح " محدوده های دریائی "
۲۳۳ - ۲۳۵	" و تعیین حدود " . مبحث دوم : تعیین حدود دریای سرزمینی میان دولت های
۲۳۶ - ۲۵۲	با سواحل مقابل یا مجاور یکدیگر . مبحث سوم : روش به کار رفته از سوی ایران برای تعیین
۲۵۳ - ۲۵۵	حدود دریای سرزمینی .
۲۵۶ - ۵۶۷	بخش سوم : نظام حقوقی دریای سرزمینی .
۲۵۷ - ۳۷۶	فصل اول : حقوق و تکالیف دولت ساحلی در دریای سرزمینی
۲۵۷ - ۳۵۳	مبحث اول : حقوق دولت ساحلی در دریای سرزمینی . گفتار اول : اعمال صلاحیت قضائی دولت ساحلی در دریای
۲۶۲	سرزمینی .

(هفت)

فهرست موضوعی

صفحه	عنوان
۲۶۳	الف - اعمال صلاحیت کیفری دولت ساحلی در دریای سرزمینی .
۲۶۶	۱- آثار جرم .
۲۷۲	۲- قید مواد مخدر .
۲۷۴	۳- نقش کنسولی
۲۷۹	۴- ارتکاب جرم در آبهای داخلی
	۵- رویه برخی از کشورها و مقررات حقوق داخلی آنها در
۲۸۰	زمینه صلاحیت کیفری در دریای سرزمینی .
۲۸۰	۱-۵ ایالات متحده آمریکا .
۲۸۴	۲-۵ اتحاد جماهیر شوروی .
۲۸۶	۳-۵ انگلستان .
۲۸۹	۴-۵ فرانسه .
۲۹۱	۵-۵ کانادا .
۲۹۱	۶-۵ نیجریه .
	۷-۵ نتیجه بررسی رویه برخی از کشورها و مقررات حقوق
	داخلی آنها در زمینه صلاحیت کیفری در دریای -
۲۹۳	سرزمینی .
	ب - اعمال صلاحیت مدنی (حقوقی) دولت ساحلی در دریای
۲۹۴	سرزمینی .
۳۰۴	گفتار دوم : اعمال صلاحیت اجرائی در دریای سرزمینی .
۳۰۸	گفتار سوم : حقوق صیانت دولت ساحلی .

(هشت)

فهرست موضوعی

صفحه	عنوان
۳۱۲	گفتار چهارم : حق رسیدگی به موضوع تصادف میان کشتی ها در دریای سرزمینی .
۳۱۵	گفتار پنجم : حق تعقیب فوری و حضورموء شر .
۳۱۵	الف - حق تعقیب فوری .
۳۱۹	ب - حضورموء شر .
	گفتار ششم : حق دولت ساحلی درزمینهء تصویب قوانین و اجرای اقدامات برضد آلودگی دریائی دردریائی
۳۲۱	سرزمینی .
۳۲۵	الف - قواعد پیش از تدوین کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریا ها .
۳۲۸	ب - قواعد کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریا ها .
۳۴۲	گفتار هفتم : حقوق دیگر دولت ساحلی دردریای سرزمینی .
۳۴۲	الف - درزمینهء پناهندگی .
۳۴۴	ب - حق انحصار گشتیرانی و تجارت ساحلی .
	ج - حق انحصاری بهره برداری از منابع زنده و غیرزنده در دریای سرزمینی .
۳۴۵	د - حقوق دولت ساحلی درزمینهء امورگمرکی، بهداشتی، مالی و مهاجرتی .
۳۴۶	ه - حق انحصاری دولت ساحلی درزمینهء انجام تحقیقات علمی دریائی دردریای سرزمینی .
۳۴۸	و - حق انحصاری دولت ساحلی در بهره برداری از فضای فوقانی دریای سرزمینی .
۳۵۰	ز - حق رعایت بیطرفی دولت ساحلی از سوی دولت های درگیر در جنگ .
۳۵۱	

(نه)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳۵۲	ح - حق دریافت هزینه برای انجام خدمات ویژه .
۳۵۴-۳۶۳	مبحث دوم : تکالیف دولت ساحلی در دریای سرزمینی .
۳۶۴-۳۷۶	مبحث سوم : حقوق و تکالیف ایران در دریای سرزمینی خود .
۳۷۷-۵۶۷	فصل دوم : محدودیت های وارد بر حاکمیت دولت در دریای سرزمینی .
۳۷۷-۳۹۵	مبحث اول : حق عبور بی ضرر از دریای سرزمینی .
۳۸۰	گفتار اول : مفهوم عبور .
۳۸۴	گفتار دوم : مفهوم عبور بی ضرر .
۳۹۰	گفتار سوم : تعلیق عبور بی ضرر .
۳۹۳	گفتار چهارم : علل پذیرش عبور بی ضرر .
۳۹۶-۴۰۶	مبحث دوم : عبور بی ضرر کشتی های ماهیگیری از دریای سرزمینی .
۴۰۷-۴۱۱	مبحث سوم : عبور بی ضرر کشتی های خارجی با سوخت هسته ای و کشتی های خارجی حامل مواد اتمی یا سایر مواد ذاتاً خطرناک یا زیان آور، از دریای سرزمینی .
۴۱۲-۴۷۹	مبحث چهارم : عبور بی ضرر کشتی های جنگی از دریای سرزمینی .
۴۱۳	گفتار اول : بررسی دکترین .
۴۱۷	گفتار دوم : رویه دولتها .

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴۲۶	گفتار سوم: متون تدوین شده در سالهای ۱۹۳۰-۱۹۲۴.
۴۲۷	گفتار چهارم: کنفرانس تدوین ۱۹۳۰ لاهه.
	گفتار پنجم: نظردیوان بین المللی دادگستری در زمینه
	عبور بی ضرر کشتی های جنگی در قضیه تنگه
۴۳۰	کورفو.
	گفتار ششم: کنفرانس ۱۹۵۸ و کنوانسیون ۱۹۵۸ راجع به
۴۳۴	دریای سرزمینی و منطقه مجاور.
	گفتار هفتم: سومین کنفرانس حقوق دریاها و کنوانسیون
۴۳۸	۱۹۸۲ حقوق دریاها.
	گفتار هشتم: برخی مقررات حقوق داخلی و اعلامیه های کشور
	راجع به اجرای عبور بی ضرر کشتی جنگی
۴۵۵	از دریای سرزمینی.
۴۵۶	الف - اتحاد جماهیر شوروی.
۴۵۸	ب - جمهوری مردمی چین.
۴۵۸	ج - دانمارک.
۴۵۹	د - برزیل.
۴۶۰	ه - ایالات متحده آمریکا.
۴۶۲	و - سودان.
۴۶۲	ز - مصر.
۴۶۳	ح - هند.
۴۶۳	ط - یوگسلاوی.
۴۶۴	ی - یمن.

(بیازده)

فهرست موضوعی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	گفتار نهم : نتیجه حاصل از بررسی موضوع عبوری ضرر
۴۶۵	کشتی های جنگی از دریای سرزمینی .
۴۷۱	گفتار دهم : عبوری ضرر زیر دریائی ها از دریای سرزمینی .
	مبحث پنجم : مصونیت های کشتی های جنگی و کشتی های دولتی
	که برای اهداف غیربازرگانی فعالیت
۴۸۰ - ۴۸۵	می نمایند .
	مبحث ششم : بررسی عبور کشتی ها از دریای سرزمینی
۴۸۶ - ۴۸۸	در زمان جنگ .
	مبحث هفتم : عبور از تنگه های مورد استفاده کشتیرانی
۴۸۹ - ۵۴۰	بین المللی .
۴۹۱	گفتار اول : تعریف تنگه بین المللی .
۴۹۲	الف - تعریف تنگه از نقطه نظر جغرافیائی .
۴۹۳	ب - تعریف تنگه از نقطه نظر حقوقی .
۴۹۷	ج - تعریف تنگه از نقطه نظر کاربرد .
	گفتار دوم : تنگه های بین المللی و عبور از آنها در چهار -
	چوب کنفرانس اول حقوق دریا ها و کنوانسیون
۵۰۱	۱۹۵۸ راجع به دریای سرزمینی و منطقه مجاور .
۵۰۱	الف - کنفرانس اول حقوق دریا ها .
۵۰۲	ب - کنوانسیون ۱۹۵۸ راجع به دریای سرزمینی و منطقه مجاور .
	گفتار سوم : تنگه های بین المللی و عبور از آنها در چهارچوب
۵۰۶	کنفرانس سوم حقوق دریا ها و کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق
	دریا ها .